

**PARLAMENTUL ROMÂNIEI
SENAT**

Comisia pentru constituționalitate

NR. LXVIII/2712/12.09.2025

Către

Biroul permanent al Senatului,

În temeiul prevederilor art. 35 alin. (1) lit. e) a doua liniuță din Regulamentul Senatului, republicat, Comisia pentru constituționalitate, prin adresa nr. 1/3011 din 30.06.2025, a fost sesizată de către Biroul permanent, în vederea stabilirii competenței de dezbatere ca primă Cameră sesizată, cu ***Propunerea legislativă pentru modificarea alineatului (4) al articolului 139 din Legea învățământului preuniversitar nr.198/2023 și pentru modificarea și completarea Legii învățământului superior nr.199/2023 (L137/2025).***

Inițiatorii propunerii legislative sunt: Bică Andra - senator PSD; Cașcaval Dan - senator PSD; Cîmpeanu Sorin-Mihai - senator PNL; Federovici Doina-Elena - senator PSD; Horga Maria-Gabriela - senator PNL; Păsculescu Veta - senator PNL; Pauliuc Nicoleta - senator PNL; Stroe Felix - senator PSD; Bucur Ariana-Oana - deputat PSD; Cojocaru Petru-Bogdan - deputat PSD; Dascălu Cristina-Emanuela - deputat AUR; Drinceanu Vlad-Florentin - deputat PSD; Georgescu Gheorghe-Daniel - deputat PSD; Ghigiu Alexandru-Mihai - deputat PSD; Hagiug Augustin-Florin - deputat PSD; Matichescu Mirela-Florența - deputat PSD; Pirtea Marilen-Gabriel - deputat PNL; Szabó Ödön - deputat UDMR; Țintă Ștefan - deputat PSD; Trif Bogdan Gheorghe - deputat PSD; Zisopol Dragoș-Gabriel - deputat UER (minorități).

Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare modificarea și completarea legilor învățământului preuniversitar și universitar, în sensul înființării și preluării de structuri necesare unei mai bune funcționări a instituțiilor

de învățământ superior” și al ”adaptării universităților la mediul socio-economic și deschiderea acestora spre mediul antreprenorial. Conceptul de universitate antreprenorială este legat de potențialul de dezvoltare al instituțiilor de învățământ superior în acord cu cerințele societății viitorului.”

Comisia pentru constituționalitate, în ședința din 3 iunie 2025, analizând propunerea legislativă și legislația în materie în vigoare, precum și jurisprudența Curții Constituționale, constatând că, în raport cu obiectul de reglementare și în conformitate cu **art. 73 alin.(3) lit.n)** din Constituția României, **aceasta face parte din categoria legilor organice**, cu **unanimitate de voturi**, a hotărât că, în aplicarea dispozițiilor art.75 alin.(1) din Constituția României, coroborate cu cele ale art.92 alin.(8) pct.2 din Regulamentul Senatului, republicat, **competența luării în dezbatere a inițiativei legislative, în calitate de Cameră decizională, îi revine Senatului.**

Membrii Comisiei pentru constituționalitate au luat această decizie reținând următoarele considerente:

- inițiatorii propunerii legislative urmăresc redistribuirea prin derogare de la art.66 din Legea nr.500/2002 privind finanțele publice a sumelor rămase neconsumate și reportate din anii precedenți pentru obiective de investiții noi, a sumelor rămase necheltuite din investiții finalizate **și pentru alte destinații stabilite de către consiliul de administrație al instituției de învățământ superior;**

- art. 66. (1) din legea menționată prevede că ”excedentele rezultate din execuția bugetelor instituțiilor publice, finanțate în condițiile art. 62 alin. (1) lit. b), se regularizează la sfârșitul anului cu bugetul din care sunt finanțate, în limita sumelor primite de la acesta”;

- prin Decizia nr.907/2020, Curtea Constituțională a reținut principiile care guvernează învățământul preuniversitar și superior, precum și învățarea pe tot parcursul vieții din România, finalitatea principală a educației, aspecte generale referitoare la finanțarea învățământului, competențele generale în privința strategiilor naționale în domeniul educației, reguli care stau la baza organizării și desfășurării învățământului în România;

- în jurisprudența sa, Curtea a statuat că domeniul prevăzut la art. 73 alin. (3) lit. n) - ”organizarea generală a învățământului” vizează cadrul legal pentru exercitarea, sub autoritatea statului român, a dreptului fundamental la învățătură, respectiv reglementările referitoare la structura, funcțiile, **organizarea și funcționarea sistemului național de învățământ** de stat, particular și confesional.

Finanțarea, extrem de importantă pentru asigurarea unei educații de calitate, **permite unităților de învățământ să își desfășoare activitatea în condiții normale**, să ofere resursele necesare pentru procesul de învățământ și să asigure un mediu adecvat dezvoltării elevilor/studentilor. În esență, este indisolubil legată de organizarea învățământului. Fără finanțare, nu există organizare.

Membrii Comisiei pentru învățământ, în ședința din 20 mai a.c., au apreciat că inițiativa ”propune o altă formă de organizare și funcționare a instituțiilor de

învățământ superior, cu atribute suplimentare în raport cu legea existentă și că nu reprezintă o modificare a cadrului de finanțare, drept care Senatul României ar trebui să fie camera decizională.” Mai mult decât atât, nu numai că se ocupă de organizare, dar Opinia Consiliului Fiscal, transmisă Comisiei pentru învățământ, știință și inovare prin adresa nr. Bp116/7.05.2025, confirmă că nu există implicații în modul și structura de finanțare a instituțiilor de învățământ superior.

Prin Decizia nr.340/2023, Curtea constituțională a reținut că, ”în realitate, acestea reprezintă, prin conținutul lor normativ, aspecte conexe, dar aflate în legătură directă cu obiectul de reglementare al legii, respectiv organizarea generală a învățământului. Acesta nu presupune numai reglementarea formelor de organizare a învățământului preuniversitar, ci și a unui întreg complex de relații care să permită îndeplinirea scopului legii. O lege a învățământului va cuprinde, în mod incontestabil, organizarea și funcționarea sistemului de învățământ, condițiile și cadrul necesar pentru exercitarea dreptului la învățătură, inclusiv sub aspectul planurilor, programelor și ofertei educaționale, finanțării sistemului și a bazei materiale aferente procesului educațional, precum și statutul personalului didactic și nedidactic implicat direct sau indirect în organizarea sistemului. Unele dintre aceste aspecte sunt parte intrinsecă a organizării generale a învățământului, altele se află în relație directă cu aceasta.” În speță, reglementarea propusă de inițiatori **cuprinde aspecte de natură intrinsecă organizării generale a învățământului.** Altfel spus, modificări ale sistemului de organizare pot determina, în subsidiar, modificări ale mecanismelor de funcționare.

În raport cu avizul de competență al Comisiei pentru constituționalitate, **plenul Senatului, în ședința din 10 iunie 2025, a hotărât transmiterea propunerii legislative Camerei Deputaților în vederea luării în dezbatere a acesteia, în calitate de primă Cameră sesizată.**

În ședința din 16 iunie 2025, Biroul permanent al Camerei Deputaților, în baza notei Comisiei pentru învățământ, și-a declinat competența de dezbatere ca primă Cameră sesizată cu această inițiativă legislativă și a hotărât retrimiterea acesteia la Senat, Camera Deputaților fiind, în opinia sa, decizională.

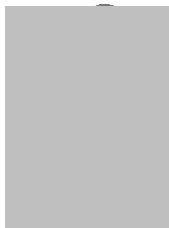
Comisia pentru constituționalitate, în ședința din 9 septembrie 2025, reanalizând propunerea legislativă, motivele invocate și legislația în materie în vigoare, precum și jurisprudența Curții Constituționale, constatând că, în raport cu obiectul de reglementare și în conformitate cu **art. 73 alin.(3) lit.n)** din Constituția României, **aceasta face parte din categoria legilor organice, cu unanimitate de voturi,** a hotărât să mențină avizul inițial (nr.LXVIII/2047/03.06.2025, **aprobat prin hotărârea Senatului**) prin care arată că, în aplicarea dispozițiilor art.75 alin.(1) din Constituția României, coroborate cu cele ale art.92 alin.(8) pct.2 din Regulamentul Senatului, republicat, **competența luării în dezbatere a inițiativei legislative, în calitate de Cameră decizională, îi revine Senatului.**

În consecință, **Comisia pentru constituționalitate propune Biroului permanent să transmită Camerei Deputaților, în conformitate cu prevederile**

art.35 alin.(1) lit.e) a doua liniuță din Regulamentul Senatului, republicat, cu modificările și completările ulterioare, **propunerea legislativă menționată (L137/2025)** în vederea luării în dezbateră a acesteia, în calitate de primă Cameră sesizată.

Președinte,

Senator Nadia-Cosmina CERVA



Secretar,

Senator Corneliu NEGRU

